

Документ: «Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрі Аппарат басшысының 2023 жылғы 28 наурыздағы № 132 бұйрығы

Статус документа: действующий. Дата: 28.03.2023 г.

**Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Сыбайлас
жемқорлыққа қарсы стандартын бекіту туралы
Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрі Аппарат
басшысының 2023 жылғы 28 наурыздағы № 132 бұйрығы**

№ 4 «Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл» үлгілік базалық бағытын іске асыру мақсатында **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің қоса беріліп отырған Сыбайлас жемқорлыққа қарсы [стандарты](#) осы бұйрыққа қосымшаға сәйкес бекітілсін.

2. Осы бұйрық қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

Аппарат басшысы

Б. Төкежанов

Қазақстан Республикасы
Ғылым және жоғары білім
министрлігі аппарат басшысының
2023 жылғы 28 наурыздағы
№ 132 [бұйрығына](#) қосымша

**Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Сыбайлас
жемқорлыққа қарсы
стандарты**

1. Жалпы ережелер

1. Осы Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің (бұдан әрі - министрлік) сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» 2015 жылғы 18 қарашадағы Қазақстан Республикасы Заңының [10-бабына](#), Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі бекіткен сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу жөніндегі [әдістемелік ұсынымдарға](#) сәйкес әзірленді және ұсынымдық сипатта болады.

2. Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Заң департаменті Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты әзірлеуші болып табылады.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт қоғамдық қатынастардың оқшауланған саласы үшін сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесін белгілеуге бағытталған.

4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу міндеттері:

1) қоғамдық қатынастардың оқшауланған саласында жұмыс істейтін адамдарда сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлықты қалыптастыру;

2) сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың теріс салдарын болғызбау.

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттардың қағидаттары:

1) заңдылық;

2) транспаренттілік;

3) әдептілік;

4) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін сақтау және оларды сыбайлас жемқорлық көріністерінен қорғау;

5) мүдделер қақтығысына жол бермеу.

6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар қоғамдық қатынастардың оқшауланған саласында жұмыс істейтін адамдардың белгіленген ережелерді мүлтіксіз сақтауға және сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға бағытталған іс-әрекеттері мен шешімдерін айқындайды.

7. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттардың негізінде сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу тұрғысынан лауазымдық міндеттерді орындау бойынша тікелей іс-әрекеттер жатыр:

1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартта қозғалатын салада жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру;

2) өз құзыреті шегінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау;

3) Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің жобаларын дайындау;

4) тыныс-тіршіліктің тиісті саласының ерекшелігіне байланысты өзге де қоғамдық маңызы бар қатынастарды қамтиды.

2. Қоғамдық қатынастардың оқшауланған саласында жұмыс істейтін адамдардың мінез-құлық (іс-қимыл) қағидалары

8. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартпен қозғалатын салада жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде:

1) Қазақстан Республикасының [Конституциясын](#) және заңдарын, Қазақстан Республикасы Президентінің, Үкіметінің актілерін, өзге де нормативтік құқықтық актілерді, Министр мен жауапты хатшының бұйрықтарын, сондай-ақ Министрліктің Ережесін басшылыққа алуға міндетті;

2) Қазақстан халқының бірлігі мен елдегі ұлтаралық келісімді нығайтуға ықпал етуге, мемлекеттік және басқа тілдерге, Қазақстан халқының салт-дәстүрлеріне құрметпен қарауға;

3) адал, әділ, қарапайым болуға, жеке тұлғалармен, заңды тұлғалардың өкілдерімен және әріптестерімен қарым-қатынаста жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды сақтауға, сыпайылық пен әдептілік танытуға;

4) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қозғайтын шешімдер қабылдаудың ашықтығын қамтамасыз етуге; өзінің іс-әрекетімен және мінез-құлқымен қоғам тарапынан сынға себеп бермеуге, сын үшін қудалауға жол бермеуге, кемшіліктерді жою және өз қызметін жақсарту үшін сындарлы сынды пайдалануға;

5) жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде мемлекеттік органдардың, ұйымдардың, мемлекеттік қызметшілердің және өзге де адамдардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайын пайдаланбауға;

6) шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді таратпауға;

7) заңда тәртіптік, әкімшілік не қылмыстық жауаптылық көзделген теріс қылықтар мен өзге де құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеуге;

8) мемлекеттік органда еңбек заңнамасының және Мемлекеттік қызмет туралы заңнаманың орындалуын қамтамасыз етуге, еңбек режимі мен жағдайларының, сондай-ақ мемлекеттік қызметте болуға байланысты шектеулердің сақталуын қамтамасыз етуге міндетті.

9. Мемлекеттік қызметтер және өзге де рұқсат беру функцияларын көрсету кезінде:

1) Мемлекеттік қызметтер көрсету сапасын арттыру жөнінде тұрақты негізде шаралар қабылдауға;

2) көрсетілетін қызметті алушыларға мемлекеттік қызметтер көрсету тәртібі туралы толық және анық ақпаратты қолжетімді нысанда ұсынуға міндетті;

3) көзделмеген құжаттарды талап етуге жол бермеуге, сол сияқты мемлекеттік қызметтер көрсету және өзге де рұқсат беру функциялары барысында кез келген әуре-сарсаңға (бюрократияға) жол бермеуге;

4) сыбайлас жемқорлық жасауға итермелеген кезде басшылыққа құқық бұзушылықты баяндауға;

5) мемлекеттік қызметтер көрсету процесінің, мемлекеттік қызметтер көрсету кезінде үнемділік пен тиімділіктің тұрақты жетілдірілуін қамтамасыз етуге міндетті.

10. Тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алуға байланысты Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру кезінде лауазымды адамдарға:

1) Мемлекеттік сатып алу үшін пайдаланылатын ақшалай қаражатты оңтайлы және тиімді жұмсауға;

2) заңда көзделген жағдайларды қоспағанда, әлеуетті өнім берушілерге мемлекеттік сатып алуды өткізу рәсіміне қатысу үшін тең мүмкіндіктер беруге;

3) мемлекеттік сатып алу процесінің ашықтығы мен ашықтығын қамтамасыз етуге міндетті;

4) сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеуге;

5) атқарушылық құжаттар бойынша орындалмаған міндеттемелері бар және борышкерлердің бірыңғай тізіліміне енгізілген әлеуетті өнім беруші және (немесе) ол тартатын қосалқы мердігер (бірлесіп орындаушы) ретінде қатысуға жол бермеуге міндетті.

11. Өз құзыреті шеңберінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде:

1) тікелей немесе тікелей басшыға мүдделер қақтығысының туындағаны, қызметтік міндеттерін атқару кезінде жеке мүдделілігі, сыбайлас жемқорлық мінез-құлқына көндіру және сыйлықтар алу туралы баяндауға;

2) жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде мемлекеттік органдардың, ұйымдардың, мемлекеттік қызметшілердің және өзге де адамдардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайын пайдаланбауға;

3) әріптестеріне, басшыларына және өзге де лауазымды адамдарға сыйлықтар бермеуге және лауазымдық өкілеттіктерін пайдалана отырып, мүліктік пайда, игілік не артықшылық алу үшін қызметтік емес қызметтер көрсетпеуге;

4) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылда, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды ашуда белсенділік танытуға;

5) өздеріне белгілі болған сыбайлас жемқорлық фактілері туралы, сондай-ақ материалдарды не әуре-сарсаңдарды жеделдетіп қарағаны үшін қандай да бір пайда алуға итермелеу туралы басшылыққа дереу баяндауға міндетті;

6) орындау үшін алынған өкімнің заңдылығына күмәнданғаны туралы тікелей басшыға дереу жазбаша нысанда хабарлауға міндетті;

7) егер тікелей басшының өзі мүдделер қақтығысына тартылса, жоғары тұрған басшылыққа жүгінуге;

8) кіріс алуға байланысты кәсіпкерлік және өзге де қызметті жүзеге асыруда біреуге жәрдем көрсетуден бас тартуға құқылы.

12. Нормативтік құқықтық актілердің жобаларын дайындау кезінде:

1) Нормативтік құқықтық актілердің жобаларын дайындауға және талқылауға жұртшылықтың, бұқаралық ақпарат құралдарының міндетті қатысуын қамтамасыз етуге;

2) Министрліктің құрылымдық бөлімшелерінің құқықтық актілердің мониторингін жүргізуді үйлестіруді және тиісті есептерді тұрақты негізде дайындауды қамтамасыз етуге;

3) әзірленген нормативтік құқықтық актілердің жобалары мүдделі мемлекеттік органдарға келісуге жіберілгенге дейін ашық нормативтік құқықтық актілердің интернет-порталында жария талқылау үшін орналастырылсын;

4) нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық факторлары немесе олардың белгілері бар нормаларды пайдаланбауға міндетті.

13. Министрліктің қызметкерлерін/қызметкерлерін іріктеу және орналастыру бойынша кадрлық жұмысты ұйымдастыру кезінде:

1) тағайындауға арналған материалдарды қараудың белгіленген мерзімдерін сақтауға;

2) Министрлікке қызметке/жұмысқа қабылдау кезінде лауазымды адамдарға жүктелетін негізгі міндеттерді, тыйымдар мен шектеулерді түсіндіруге міндетті;

3) кадрларды іріктеу кезінде Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын сақтауға міндетті;

4) мемлекеттік қызметшілердің дербес деректері туралы мәліметтерді негізсіз беруге жол бермеуге;

5) қызметке/жұмысқа кандидаттардан еңбек шартын жасасу үшін қатысы жоқ құжаттарды талап етпеуге;

6) министрліктің қызметкерлеріне қатысты қызметтік тергеп-тексерулерді объективті және жан-жақты жүргізуге міндетті.

Тіршілік саласының ерекшелігіне байланысты туындайтын өзге де өзара қарым-қатынастарда:

1) бағынысты лауазымды адамдардың міндеттері мен қызметтік өкілеттіктерінің көлемін нақты және нақты айқындауға;

2) бағыныстағы лауазымды адамдар арасында еңбек жүктемесінің біркелкі бөлінбеуіне жол бермеуге;

3) олардың қызметінің нәтижелерін бағалау кезінде, сондай-ақ көтермелеу және жазалау шараларын қолдану кезінде әділдік пен объективтілік танытуға;

4) бағынысты қызметкерлерге қатысты негізсіз айыптауларға, дөрекілік, адамның қадір-қасиетін қорлау, әдепсіздік, дұрыс емес мінез-құлық фактілеріне жол бермеуге;

5) анық орындалмайтын немесе олардың лауазымдық міндеттерінен тыс, сондай-ақ заңнамаға қайшы келетін өкімдер бермеуге;

6) қызметтен тыс сипаттағы мәселелерді шешу кезінде қарамағындағылардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайды пайдаланбауға;

7) қарамағындағыларды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға мәжбүрлемеуге;

7) әріптестердің өздерінің лауазымдық міндеттерін орындау барысында туындаған мүдделер қақтығысын реттеу жөнінде уақтылы кешенді шаралар қабылдауға;

8) мүліктің сақталуын қамтамасыз етуге, автокөлік құралдарын қоса алғанда, мүлікті қызметтік мақсатта ұтымды, тиімді пайдалануға міндетті.

Источник: Информационная система "ПАРАГРАФ"

Документ: «Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрі Аппарат басшысының 2023 жылғы 28 наурыздағы № 132 бұйрығы

Статус документа: действующий. Дата: 28.03.2023 г.